

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ОНЛАЙН-КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЛІНГВОДИДАКТИКИ:
ТРАДИЦІЇ ТА НОВАТОРСТВО»**

09-10 жовтня 2025 року

**ЗАПОРІЖЖЯ
2025**

ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ

Юлія Кравченко

*кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри мовної та загальнотеоретичної підготовки
Запорізького медико-фармацевтичного університету*

Війна в Україні та COVID-19 кардинально змінили наше життя й професійну діяльність. Особливих змін зазнала система освіти, яка з традиційного аудиторного формату перейшла на рейки дистанційного надання навчальних послуг. За ці роки онлайн-навчання «перейшло з фази зародження у фазу розвитку та удосконалення» [1, с. 132]. Вимушений перехід мовників у віртуальний режим роботи під час навчання іноземних студентів української мови, без сумніву, збагатив практичний досвід усіх освітян й зокрема викладачів кафедри мовної та загальнотеоретичної підготовки ЗДМФУ. Це дозволило вирішити низку проблем, пов'язаних з використанням комп'ютерних освітніх технологій і дистанційного формату роботи під час вивчення української як іноземної.

Сучасна українська методика й педагогіка збагатилися низкою праць, в яких розглядаються теоретичні та прикладні аспекти дистанційного навчання: А. Андрєєва, В. Ващенко, М. Коваль, К. Колос, В. Кухаренко, О. Рибалко, Н. Сиротенко, П. Стефаненко, А. Стрюк, А. Хуторський, Б. Шуневич та ін.. Так, проблемою розроблення дидактичних і методичних принципів комп'ютерного навчання займалися О. Бугайов, М. Головка, М. Жалдак, Ю. Жук, В. Ізвозчикова, Н. Сосницька та ін. Тестовому контролю навчання присвятили свої праці вітчизняні та зарубіжні науковці: С. Архангельський, Н. Тализіна, І. Зязюн, В. Божкова, С. Гончаренко, С. Мединська, Н. Мельник. Певний інтерес щодо предмета дослідження становлять праці І. Булах, Л. Добровської, В. Ільїної, Н. Морзе, Н. Стучинської [2].

На сьогодні заявлена тема набула особливої уваги та актуальності. Вона, насамперед, пов'язана із питаннями не лише методів, форм, засобів викладання

української мови інокомунікантам, а й системи оцінювання, що, в свою чергу, потребує швидкого реагування та винайдення правильного рішення.

Метою статті є аналіз особливостей та методів контролю з української мови як іноземної в умовах дистанційного навчання.

Сьогодні онлайн-навчання є серйозним і потужним інструментом для здобуття знань. Викладачі вищої школи опанували інструменти різних онлайн-майданчиків: Moodle, Zoom, Classtime, Google Classroom, Microsoft Teams та ін.; створили цікаві матеріали занять (відео лекції, презентації до практичних занять, якісні навчально-методичні продукти: електронні підручники з української мови як іноземної в Canva тощо). Надання освітніх послуг не можливе без певного контролю, який виявляє сильні й слабкі сторони знань іноземних студентів. Тому, найважливішою функцією мовників медичних вишів є перевірка знань, навичок, компетентностей з української як іноземної, що отримують та формуються в інокомунікантів як аудиторно, так і позааудиторно. Для цього педагогами кафедри мовної та загальнотеоретичної підготовки були розроблені різні форми і методи контролю, що враховують навчальну та пізнавальну діяльність іноземних студентів й будуються за принципом: студент → викладач, студент → студент й безпосередньо студент. Проте, варто пам'ятати, що будь-який вид навчального процесу матиме якісну підготовку спеціалістів тільки за умови здійснення зворотного зв'язку. Він (зовнішній зворотний зв'язок) забезпечується шляхом дотримання певних умов, які передбачають:

1) контрольні функції – перевірка, облік діяльності кого-, чого-небудь, нагляд за кимось, чимось [3];

2) види контролю – поурочний, підсумковий за змістовим блоком, тематичний, заліковий тощо;

3) методи контролю – усне або письмове опитування, самоконтроль, взаємоконтроль та ін.;

4) форми контролю – попередній (на початку заняття за попередньо вивченою темою), поточні (під час вивчення нової теми), підсумковий (в кінці заняття).

Дистанційне навчання інокомунікантів української мови передбачає контроль тестування, який реалізується через функції:

1) розвиваюча – це процес навчання, який є головним у формуванні студентів знань, умінь і навичок, творчої діяльності тощо;

2) формуюча – вплив або значення, які має певний фактор або процес у формуванні чогось, мета якої – стимулювання серйозного ставлення та активізація відповідальності за свою роботу;

3) виховна – що настає засобами спогаду, консолідації, уточнення, оновлення набутих знань. Контроль привчає студентів до систематичності роботи, дисципліни, сприяє формуванню відповідальності, активності, самостійності, допомагає розібратись у собі. Рівночасно контроль дає поштовх розвитку негативних рис особистості. Ось чому засобами контролю слід користуватися майстерно, тактовно, морально [4].

4) контрольна у формі тестів – процес, при якому відбувається перевірка здобутих знань і навичок студентів, показує певні результати навчання. Тести можуть мати різні типи питань, що залежить від мети вивченого матеріалу, наприклад: тести відкритої форми – це відтворення відповідей вивченого матеріалу, тести закритої форми можуть бути альтернативними (передбачає вибір однієї відповіді із кількох запропонованих) та на визначення відповідності (текст, що складається з 3 – 4 частин і між якими треба встановити відповідність).

Система Microsoft Teams активно використовується викладачами в ЗДМФУ, є зручною для проведення не лише різних видів роботи, а й для організації та перевірки контролей, що мають свої часові межі на їх виконання:

- діагностуючий – проводиться на початку I курсу основного етапу навчання, передбачає, в основному, тест-альтернативу й дозволяє визначити початковий рівень підготовки іноземних студентів з метою вивчення допустимої складності запропонованого навчального матеріалу. Такий аналіз дозволяє викладачу-мовнику вносити певні корективи / зміни в навчальний курс;

- поурочний контроль дає змогу визначати якість отриманих студентами знань з конкретної теми дисципліни. Він проводиться у формі тесту-

альтернативи або тесту-відповідності, або ж тесту-альтернативи-відповідності (залежить від курсу) після кожної нової теми чи до деяких тем (залежить від складності вивченої граматики). Завершальним контролем є підсумковий, що об'єднує кілька тем у змістовий блок;

- заліковий контроль – перевірка знань і навичок в кінці кожного семестру не залежно від курсу. Він допомагає окреслити сильні й слабкі місця вивченого розділу дисципліни, що складається з низки змістових блоків і тем до них.

- екзаменаційний контроль – проводиться тільки на III курсі. Тести укладаються з урахуванням вивченої програми за цей час. Дозволяє отримати інформацію щодо якості освоєння навчального матеріалу за весь період вивчення української мови як іноземної.

Загалом, будь-який контроль не є покаранням чи то інспекцією, оскільки його ціль – консолідація, перегляд та аналіз отриманих знань навчального матеріалу.

Перевірка знань під час дистанційного навчання – це дуже особливий процес і вимагає особливої уваги, знань викладача та особливих вмінь та навичок. Наприклад, під час онлайн- навчання іноземної мови в розроблених курсах використовуються такі методи контролю:

- читання, переклад тексту та виконання завдань до нього;
- аудіювання та виконання завдань після прослуховування тексту;
- завдання на граматику;
- говоріння на певну тематику [5, с.22].

Зворотній зв'язок відбувається за допомогою платформи Microsoft Teams чи через чат. Перевірка знань має свій час виконання, який залежить від кількості й складності питань: поурочний контроль – 20 питань, проводиться за 10-15 хв до кінця заняття; поточний – 40-50 питань певної складності, триває повне пару; заліковий – 60-80 питань, впродовж двох академічних годин; екзаменаційний – має 3 блоки із різними видами завдань і проводиться на окремому занятті. Для кожного блоку передбачено свій час.

Навчальний процес – це складна система, яка утворюється з двох етапів: надання знань й їхній контроль. Укладання курсу дисципліни «Українська мова

як іноземна» для дистанційного навчання є на сьогодні важливим й затребуваним елементом освіти. Посилення якості контролю іноземних студентів під час дистанційного навчання української мови дозволяє не лише покращити успішність освітнього процесу, але й спонукає інокомунікантів на подальший саморозвиток.

Література

1. Гриняк А.Б. Підсумковий контроль знань студентів-правників в умовах дистанційного навчання. Нове українське право. Вип. 4, 2021. С. 131-137. URL: <http://newukrainianlaw.in.ua/index.php/journal/article/view/91/82>

2. Мороховець Г.Ю. Тестування як форма контролю та діагностики знань здобувачі вищої освіти // Освіта та розвиток обдарованої особистості. № 3 (70), 2018. – URL: <https://otr.iod.gov.ua/images/pdf/2018/3/04.pdf>

3. Тлумачний словник української мови. – URL: <https://slovnyk.ua/index.php?sword=%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%82%D1%80%D0%BE%D0%BB%D1%8C>

4. Функції контролю і педагогічні вимоги до контролю. – URL: <https://studfile.net/preview/3540328/>

5. Гулак В.О. Особливості дистанційного навчання іноземної мови. Суми: СДУ, 2019. 35 с. – URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/74165/3/Gulak_bac_rob_pdf.pdf

МЕДИЧНА ТЕРМІНОЛОГІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МІЖПРЕДМЕТНИХ ЗВ'ЯЗКІВ У МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ

Алла Куліченко-Чугіна

доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри іноземних мов Запорізького державного медико-фармацевтичного університету

Вступ. У сучасній медичній освіті термінологія відіграє важливу роль, оскільки саме вона забезпечує зв'язок між різними навчальними – як фаховими, так і допоміжними дисциплінами. По суті медична термінологія є унікальним феноменом, що дає змогу здобувачам вищої освіти розвивати основні професійні компетентності, що пов'язані з діагностикою, лікуванням, наданням медичної

ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ дистанційного навчання ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ.....	45
<i>Юлія Кравченко</i>	
МЕДИЧНА ТЕРМІНОЛОГІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МІЖПРЕДМЕТНИХ ЗВ'ЯЗКІВ У МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ.....	49
<i>Алла Куліченко-Чугіна</i>	
ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ НАВЧАННЯ АУДІЮВАННЯ: ПОТЕНЦІАЛ СНАТГРТ У РОБОТІ З АВТЕНТИЧНИМИ ВІДЕО	52
<i>Аліса Миколайчук</i>	
ХУДОЖНЯ АВТОРЕФЛЕКСІЯ ЛІКАРСЬКОГО ДОСВІДУ В РОМАНІ АДАМА КЕЯ "THIS IS GOING TO HURT"	56
<i>Дар'я Москвітіна</i>	
СУЧАСНІ МЕТОДИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ СПРИЙНЯТТЯ ІНФОРМАЦІЇ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ ІНШОМОВНОГО ЧИТАННЯ.....	59
<i>Наталя Надточій, Марина Залужна</i>	
ФОРМУВАННЯ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ В медичних ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	63
<i>Людмила Огіренко</i>	
AGILE-ПІДХІД ЯК ІНСТРУМЕНТ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ОСВІТНІМ ПРОЦЕСОМ В УМОВАХ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОСТІ ТА ІНТЕНСИВНОСТІ	67
<i>Ірина Плачінта</i>	
СИМБІОЗ ЛЕКСИЧНИХ ОДИНИЦЬ ПРОФЕСІЙНИХ ДИСКУРСІВ У РОЗМОВНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ: ЛІНГВОДИДАКТИЧНИЙ АСПЕКТ	70
<i>Ольга Пономаренко</i>	
ВИКОРИСТАННЯ СЕРВІСІВ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ДЛЯ СТВОРЕННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ НАВЧАЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ	74
<i>Жанна Рагріна</i>	
ІНТЕГРАЦІЯ ЦИФРОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ У ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ У ЗВО УКРАЇНИ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ	75
<i>Альона Репетун</i>	
СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ВИКЛИКИ ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ У ЗВО УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	79
<i>Наталія Слюсар</i>	
ФОРМУВАННЯ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ ЧЕРЕЗ МОВНУ ОСВІТУ	83
<i>Наталія Солошенко-Задніпровська</i>	